

49260313 : สาขาวิชาพัฒนศึกษา

คำสำคัญ : การปรับตัว / การดำรงอยู่/ประเพณีวัฒนธรรมและความเชื่อ/วิถีชีวิต/ลาวโซ่ง/ไทยทรงดำ

วิทยุพันธ์ ไทยโพธิ์ศรี : การปรับตัวและการดำรงอยู่ของชุมชนลาวโซ่งกรณีศึกษา บ้านเกาะแรต อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.มณีวรรณ ผิวนิม , ผศ.ดร.นรินทร์ สังข์รักษาและ ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ. 176 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ประวัติความเป็นมาของวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนลาวโซ่งบ้านเกาะแรตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2) ปัจจัยและเงื่อนไขที่มีผลต่อการปรับตัวและการดำรงอยู่ของชุมชนลาวโซ่ง บ้านเกาะแรตภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ครู ผู้นำท้องถิ่น พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้านและชาวบ้าน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง การสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) โดยมีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือในการวิจัย ในการวิเคราะห์ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปสำหรับข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในภาคสนาม และใช้วิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย การเปรียบเทียบข้อมูลและการจำแนกชนิดของข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สภาพเศรษฐกิจของชุมชนลาวโซ่งบ้านเกาะแรต มีการขยายตัวมากขึ้นเป็นลำดับ ประชากรส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงอาชีพจากการทำนาเป็นการรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมยางผลิตรถยนต์ การกระจายอาชีพ โอกาสทางการศึกษา และการมีอิสระในการเลือกคู่ครองมีมากขึ้น รูปแบบทางสังคมมีทิศทางการเปลี่ยนแปลงใกล้เคียงกับสังคมเมือง ในด้านการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมพบว่า ชาวลาวโซ่งเกิดการแลกรับวัฒนธรรม ของกลุ่มชนอื่นเข้ามาผสมผสานร่วมกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน เกิดการปรับเปลี่ยนขั้นตอนในการปฏิบัติพิธีกรรมให้สะดวกมากขึ้นตามยุคสมัย อีกทั้งอิทธิพลของระบบเศรษฐกิจและสังคมบางอย่างก็มีผลกระทบต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชาวลาวโซ่งให้เปลี่ยนแปลงไป สำหรับปัจจัยและเงื่อนไขในการดำรงอยู่ของชุมชนลาวโซ่ง พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างบิดามารดากับบุตรก่อให้เกิดความผูกพันอย่างเหนียวแน่นในครอบครัว ชาวลาวโซ่งมีวิธีการในการแสดงความกตัญญู ที่เรียกว่า "ลักษณะของการนับถือนุญคุณ" สิ่งเหล่านี้เป็นที่มาของพิธีกรรมในการบูชาผีบรรพบุรุษต่างๆสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้ง การปลูกฝังความเชื่อและค่านิยม ความสามัคคีปรองดอง ระบบความสัมพันธ์ทางเครือญาติ และอิทธิพลของผู้นำชุมชน ก็เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนการดำรงอยู่ด้วยเช่นกัน

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

49260313 : MAJOR : DEVELOPMENT EDUCATION

KEY WORD : ADAPTATION / CONTINUITY / TRADITION / CULTURE / BELIEF SYSTEM /
WAYS OF LIFE / LAO SONG / THAI SONG DAM

WICHUPAN THAIPOSRI: ADAPTATION AND CONTINUITY OF LAO SONG
COMMUNITY, A CASE STUDY OF BAN KAO RAD IN BANG LEN DISTRICT OF NAKHON
PATHOM PROVINCE. THESIS ADVISORS: ASST. PROF. MANEEWAN PEWNIM, PhD;
ASSIST. PROF. NARIN SANGRAKSA, PhD; ASST. PROF. TEERASAK UNAROMLERT, PhD.
176 pp.

This research aims to investigate: 1) History of the traditional ways of life of the Lao Song community in Ban Ko Rad 2) Factors and conditions affecting the adaptation and continuity of this community under current changes in the Thai society. Key informants in this study included teachers, community leaders, local scholars, monks and villagers. Qualitative research methods based on semi-structured in-depth interviews and participation observation by the researcher were employed. Content analysis was used with documentary data while data classification, inductive analysis, and comparative analysis were used with fieldwork data. The findings of this study can be summarized as follows:

The Lao Song community of Ban Koh Rad continues to grow economically. The majority of villagers have switched from farming to employment in nearby tyre factory and other non-agricultural occupations. The villagers now have more educational opportunities and more freedom to select their own marriage partner. Socially, the village has changed toward the urban ways of life and social relations. Culturally, the Lao Song of Ban Kho Rad has assimilated with other cultures and adapted their ways of life and religious practices to suit the change of time and modern lifestyles. Factors and conditions responsible for the continuity of Lao Song culture and tradition in this community are: child-rearing practice that puts an emphasis on close parent-child relationship and family piety in which children are ingrained with "a strong sense of gratitude" to their parents. Such beliefs are expressed and reinforced through the practice of ancestor worship ceremonies which have continued to the present day. Emphasis on community unity and harmony, which results in strong family/kinship ties and acquiescence to the authority of community leaders, is also an important factor in the continuity of Lao Song culture

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสำคัญ รวมทั้งแรงบันดาลใจที่ดีในการทำงาน ขอขอบพระคุณอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีวรรณ ผิวฉิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณฺ์เลิศ ผู้ให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบวิทยานิพนธ์ตลอดระยะเวลาที่ทำวิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคและมีพลังในการทำงานวิจัยอย่างตั้งใจจริงจนประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อุยง วีระนาวัน ประธานสาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ที่กรุณาสละเวลา และทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ รวมทั้งให้การสนับสนุนที่ดีในทุกด้าน รวมไปถึง คณาจารย์ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ สนับสนุน และส่งเสริมงานวิจัยนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ พระครูวัฒนาประชาภูกุล เจ้าอาวาสวัดศรีประชาพัฒนาราม พระมหามนตรี ขนดิสโร ป.ธ.๕ วัดปากน้ำ ลุงแก้ว เพชรยวน ผู้ใหญ่รุ่งโรจน์ เพชรยวน รวมไปถึงชาวบ้าน ผู้ให้การสัมภาษณ์ทุกท่าน ที่ให้ความเป็นกันเอง และเอื้อเฟื้อข้อมูล ทั้งในเรื่องข้อมูลทางวิชาการ และประสบการณ์อันน่าประทับใจ ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ ที่ทำงาน อบต.ลำพญาทุกท่าน ที่หยิบยื่นมิตรไมตรี และข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในงานวิจัย ที่ช่วยสนับสนุนให้การทำวิจัยด้านการศึกษาการปรับตัวและการดำรงอยู่ของชุมชนลาวโซ่งนี้ เป็นไปด้วยความราบรื่น

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อเงิน - คุณแม่ชฎาภรณ์ ไทยโพธิ์ศรี ที่ให้ความรักความเข้าใจ ให้ความอบอุ่นเลี้ยงดูผู้วิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณน้องสาว แม่ใหญ่ และญาติพี่น้องทุกคน ที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณนายชัตพันธ์ ชุมนุสนธิ์ และพระมหาประจักษ์พนาลัย สำหรับความมีน้ำใจและคำแนะนำในการทำวิจัยที่มีให้เสมอมา ขอขอบคุณความเอื้อเฟื้อและความหวังดี จากเพื่อนสาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาคปกติ รุ่น 4 และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ชาวพัฒนศึกษา ศิลปากรทุกรุ่นที่ให้มุมมองและแง่คิดที่ดีในการเรียนและการใช้ชีวิต รวมไปถึงมิตรภาพที่จะคงอยู่ยาวนานตลอดไป ขอขอบคุณทุกๆ คน และทุกๆ สิ่งที่ไม่ได้เอ่ยนาม ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ชาวบ้านทุกคนผู้มีหัวใจอันแก่กล้าและมีความตั้งใจที่จะสืบสานคุณค่าในวัฒนธรรมอันเป็นรากเหง้าแห่งความเป็นตัวตนและชาติพันธุ์ของตน ที่จะเป็จุดเริ่มต้นในการสร้างความกลมเกลียวให้เกิดในสังคมนี้